

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

Scenariusz lekcji 17

1. **Temat:** *Ciekawa lekcja*
2. **Czas trwania lekcji:** 45 minut
3. **Cele lekcji:**
Uczeń/uczennica:
 - a. powtarza część mowy: zaimek osobowy
 - b. poznaje nową część mowy w języku polskim: czasownik
 - c. poznaje osobowe i nieosobowe formy czasownika
4. **Metoda pracy:** od doświadczenia do swobodnego stosowania
5. **Środki dydaktyczne:**
 - a. laptop/komputer z dostępem do Internetu podłączony do projektora;
 - b. karty pracy do scenariusza 17 (załącznik 17.1);
 - c. film wideo pod tytułem *Ciekawa lekcja*
 - d. tekst tłumaczenia do filmu (załącznik 17.2)
 - e. słownik języka polskiego
6. **Przebieg lekcji:**
 - a) część wstępna (aktywizacja wiedzy uczniów i uczennic)
Nauczyciel zwraca się do każdego ucznia witając się z nim w PJM
Nauczyciel podaje temat lekcji
 - b) część główna (opracowanie tematu, ćwiczenia przedmiotowe, zadania problemowe)
Nauczyciel zapowiada obejrzenie filmu oraz rozdaje uczniom tekst opowiadania. Zadanie uczestników polega na skupieniu się na wszystkim, co są w stanie zrozumieć. Grupa wspólnie ogląda film pod *Ciekawa lekcja*
Nauczyciel pyta uczestników, co zrozumieli. Wyjaśnia nowe znaki w PJM oraz rozdaje tekst opowiadania. Tłumaczy niezrozumiałe pojęcia w języku polskim.
Grupa ogląda film jeszcze raz (można włączyć transkrypcję — jest to uzależnione od poziomu grupy). Tym razem zadaniem uczestników jest odpowiedzieć na pytania: *Jaką część mowy poznały dzieci na dzisiejszej lekcji? Czy lekcja spodobała się dzieciom?*

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

Nauczyciel pyta uczniów, czy pamiętają, ile jest części mowy w języku polskim. Nauczyciel daje zadanie uczniom, aby odgrywali różne scenki sytuacyjne, wykonując czynności (skacze, pisze, rysuje), pokazując stany (śpi, marzy, rośnie) i reszta klasy zgaduje, a potem prosi uczniów, aby pokazywali różne znaki i zapisuje czasowniki na tablicy w języku polskim, po czym informuje uczniów, że na dzisiejszej lekcji poznają nową część mowy w języku polskim: czasownik.

Następnie prosi uczniów, aby najpierw przeczytali punkt 1 z karty pracy. Nauczyciel wyjaśnia, że czasowniki to grupa wyrazów w języku polskim i odpowiadają na pytania: co robi i co się z nimi dzieje.

Przykłady zapisuje w języku polskim na tablicy w formie bezokoliczników. Następnie wyjaśnia, co to jest bezokolicznik, a potem prosi uczniów o przeczytanie części dotyczącej bezokolicznika i wyjaśnia, co to jest bezokolicznik (punkt 2 karty pracy). Nauczyciel pokazuje uczniom słownik języka polskiego i pokazuje różne przykłady bezokoliczników.

Na końcu uczestnicy wypełniają pozostałe punkty z karty pracy. Uwaga! Zadanie nr 4 powinno być robione pod kontrolą nauczyciela, ponieważ dzieci mogą znaleźć wyrazy hasłowe takie jak teść, kość, miłość, gość.

Mogą to zrobić samodzielnie lub w parach. Kontrola poprawności odbywa się na forum.

c) część końcowa (refleksja własna uczniów i uczennic)

Wszyscy siedzą w kręgu. Nauczyciel inicjuje rozmowę pod hasłem „czego się dziś nauczyliście” — co było dla Was ciekawe? Czy wszystko wiedzieliście?

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

Wskazówki dla nauczyciela

Nauczyciel powinien się skupić na polskich formach czasownikowych i nie porównywać do PJM, ponieważ nie ma odpowiedników form polskich w PJM, na przykład:

POMAGAĆ_MI; PODEJŚĆ_DO_KOGOŚ, SAMOCHÓD_STOI

Tutaj nauczyciel informuje uczniów, że będą się skupiać tylko na polskich formach czasownikowych, bez odniesienia się do PJM.

Załączniki:

- załącznik 17.1: karta pracy
- załącznik 17.2: tekst opowiadania *A co tu robi ten pies?*

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

17.1 Karta pracy

1. Co to jest czasownik?

Czasownik to część mowy w języku polskim.

Czasownik to grupa wyrazów w języku polskim, które nazywają czynności i stany osób, zwierząt i rzeczy.

Odpowiada na pytanie: co robi? co się z nim dzieje?

Czasowniki odmieniają się przez:

- osoby w liczbie:

- pojedynczej

ja maluję, ty piszesz, on śpi, ona biega, ono je

- mnogiej

my malujemy, wy piszecie, oni śpią, one biegają

- czasy: przeszły, teraźniejszy i przyszły

ja malowałam, ja maluję, ja będę malować

ty pisałeś, ty piszesz, ty będziesz pisać

on biegał, ona biega, ono będzie biegać

my czytaliśmy, my czytamy, my będziemy czytać

wy rysowaliście, wy rysujecie, wy będziecie rysować

oni spali, oni śpią, oni będą spać

one skakały, one skaczą, one będą skakać

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

Czasownik nazywa czynności, na przykład:

- malować, biegać, czytać, rysować

Czasownik nazywa stany osób, zwierząt i rzeczy, na przykład:

- spać, rozumieć, wisieć, zepsuć, padać.

Czasownik przybiera formy:

- osobowe, które wskazują na wykonawcę czynności: ja pomagam, my pomagamy
- nieosobowe, które nie wskazują na wykonawcę czynności: pomagać, pomagano

2. Co to jest bezokolicznik?

Bezokolicznik jest to nieosobowa forma czasownika.

Bezokoliczniki w języku polskim kończą się na -ć; -c; -ść, -źć

Przykłady bezokoliczników w języku polskim:

jeść, pić, spać, mówić, migać, pisać, siedzieć, uciekać, biegać, wziąć, znaleźć

3. Przeczytaj tekst o Edusiu. Wypisz wszystkie czasowniki i zamień na bezokoliczniki:

Przykład: myślę - myśleć

.....

.....

.....

.....

Język **P**olski?
 Język **M**ój?
TAK!

4. Skorzystaj ze słownika języka polskiego i wypisz pięć czasowników.

.....

.....

.....

.....

.....

Język Polski?

Język Mój?

TAK!

17.2 Tekst opowiadania *Ciekawa lekcja*

- Tato, dziś na lekcji języka polskiego poznaliśmy nową część mowy w języku polskim! Czasowniki! Dzisiaj było fajnie! — mówi Hubert
- Tak! — potwierdza Halina
- A jakie czasowniki dzisiaj poznaliście? — pyta z ciekawości tata
- Na przykład: ja piję, ty biegasz, on śpi, ona maluje, ono płacze, my sprzątamy, wy rysujecie! — miga Hubert
- Jeszcze! Oni patrzą, one siedzą! — mówi Halina
- Tak, masz rację — zgadza się Hubert.
- To się cieszę, że Wam dzisiejsza lekcja się podobała. A dziś wieczorem co będziemy robili? — pyta dzieci tata
- Może będziemy się bawić w czasowniki? — proponuje Halina

Język **P**olski?
 Język **M**ój?
TAK!

